

Melbourne, 23. avgust 1993, Aleksandra Ceferin skliče ustanovno sejo ZDRUŽENJA PRIJATELJEV SLOVENSKE BESEDE. Več na 10. strani

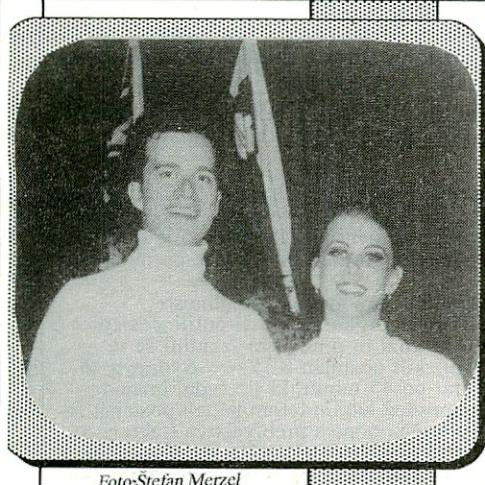

Foto: Stefan Merzel

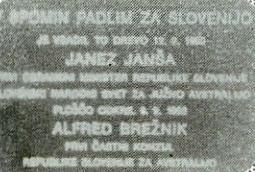

Katarina Venturini in Andrej Škuflca iz Ljubljane sta na svetovnem tekmovanju v športnih plesih (1993 World Amateur Ten Dance Competition), ki je bil 15. avgusta v Sydneu, zasedla osmo mesto. Prvo mesto je pripadlo Avstraliji.

KATARINA VENTURINI IN ANDREJ ŠKUFCA V VERSKEM IN KULTURNEM SREDIŠČU KEW MELBOURNE

Adelaide. Letos 6. septembra mineva leto dni odkar je Alfred Brežnik, častni konzul RS odkril na tratični pred vhodom v slovensko cerkev spominsko ploščo, ki je edina v Avstraliji.

V SPOMIN PADLIM ZA SLOVENIJO

je vsadil to drevo 12.2.1992

JANEZ JANSĀ

PRVI OBRAMBNI MINISTER REPUBLIKE SLOVENIJE
SLOVENSKI NARODNI SVET ZA JUŽNO AVSTRALIJO

PLOSCO ODKRIL 6.9.1992

ALFRED BREŽNIK

PRVI ČASTNI KONZUL
REPUBLIKE SLOVENIJE ZA AVSTRALIJO

14-DNEVNIK
CENA \$2.00

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK
THE VOICE OF SLOVENIA
THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

Leto 1 / št. 9
1. SEPTEMBER / KIMAVEC 1993

POMEMBNI DATUMI

*10. avgust 1993-Banka Slovenije izda ob 400-letnici bitke pri Sisku priložnostne kovance - zlatnik in srebrnik

*10. avgust 1993-pred sto leti se rodi slovenski pisatelj in politični delavec Lovro Kuhar-Prežihov Voranc (umrl 8. februarja 1950)

*11. avgusta 1938 Ministrski svet kraljevine Jugoslavije izda odlok s katerim je ustanovljena Akademija znanosti in umetnosti Slovenije, kot tretja jugoslovanska znanstvena akademija

*15. avgust-letos mineva pol tisočletja odkar dobi Ptujsko gora trške pravice in prav toliko časa mineva odkar so ta kraj ogrožali Turki; letos tudi na ta dan tradicionalni romarski dan

*15.-21. avgust 1993 v Avstraliji "Continence week"-teden tistih, ki imajo težave z mehurjem; informacije v Viktoriji na 03-415 1015

*27. avgust 1993-trinosemdeseti rojstni dan Matere Tereze

* 6. september 1992 odkrijejo v Adelaidi prvo in doslej edino spominsko ploščo v Avstraliji v spomin padlim za Slovenijo

CANBERRA- v času od 13. do 18. septembra se bo mudila v Avstraliji slovenska parlamentarna delegacija, ki se bo udeležila 90. KONFERENCE ITERPARLAMENTARNE UNIJE (Zveza parlamentov vseh držav sveta). Slovensko delegacijo bodo sestavljali člani slovenskega parlamenta: Zoran Thaler, dr. Lev Kreft, Mihaela Logar in sekretarka delegacije Dragica Iskrenovič.

V TEJ ŠTEVILKI:

—Število Slovencov v Avstraliji-str.2
—Slovenski javnosti doslej neznan portret dr. Franceta Prešernera-str.8

—Martha Magajna: Odprto pismo novinarju mariborskega VECERA, Srečku Niedorferju-str.9

—V Viktoriji ustanovljeno Združenje prijateljev slovenske besede-str.10

—Slovenske teme/poletje 93-str.10
—Draga Gelt:Pogovor z dr. Patricio Vickers-str.11

ŠTEVILLO SLOVENCEV U AUSTRALIJI

IZ ADELAIDE JE PRISPELO V UREDNIŠTVO NAŠEGA
ČASOPISA SLEDEĆE PISMO:

Od zadnje številke Glasu Slovenije med Slovenci v Avstraliji kroži informacija, da je zadnji popis prebivalstva v Avstraliji prinesel podatke o številu Slovencev, ki so daleč pod pričakovanimi ocenami zdrave pameti. Glas Slovenije (št. 7, str. 3) je postregel s številko, ki naj bi bila celo manjša od 5000.

S to številko se seveda nihče, ki kolikor toliko pozna položaj slovenskih skupnosti v Avstraliji, ne bo strinjal. Brez kakršne koli želje po prejudiciranju kritike te (menda 'uradne') ocene števila Slovencev v Avstraliji pa mislim, da bi bilo modro omeniti od kod natančno ta informacija prihaja. Malce previdnosti pri operiranju s tako občutljivimi podatki ne bi škodilo.

Problematično se mi zdi predvsem sklicevanje na popis prebivalstva iz leta 1991. Zaenkrat je Australian Bureau of Statistics (ABS) objavil le podatke, ki se tičejo ti. Basic Community Profile (ABS Catalogue No. 2722.4). Kategorije 'Slovenija' tam ni najti, še posebej zato, ker so odgovore na vprašanje o kraju rojstva 'prevedli' v ti. 'birthplace category' Jugoslavija. Natančnejše (a ne popolne) podatke, ki bi zadevali Slovence bi sicer na ABS lahko dobili, le da za vsoto, ki nikakor ni majhna in je - vsaj po podatkih, ki sem jih dobil od ABS - še nihče ni niti zahteval niti plačal. Vesel in hvaležen bom za vsako pojasnitev o viru teh informacij.

Zlatko Skrbis

Spoštovani Zlatko!

Veseli me, da informacija o zadnjem popisu avstralskega prebivalstva (Census 1991), ki je prišla na dan že pred nekaj meseci, končno kroži med Slovenci po Avstraliji (v Queenslandu se že lep čas ukvarjajo s peticijo - z lastnim popisom, ki kaže, da naj bi bilo tam okrog 550 Slovencev). Med nas prihaja z avstralskih uradov več različnih informacij in zato Vam jih bom predstavila po vrsti:

1. GLAS SLOVENIJE je že takoj v svoji prvi številki (10. maja 93) objavil alarmantne podatke, ki so, kot tudi Vi pravite, daleč od ocen zdrave pameti in predlagal, naj slovenske organizacije in posamezniki vendar storijo nekaj in avstralskim organom posredujejo morda "svoje štetje" ali podatke, ki jih imajo.

Povzeto s slovenskih radijskih oddaj SBS etničnega radia, 2 EA v Sydneyu in 3 EA v Melbournu (podatki enega izmed Australian Biro of Statistics-ABS):

Slovencov naj bi bilo po teh podatkih v Melbournu 2510, v Sydneyu 1515, v Adelaidi 334, v Perthu 286, v Hobartu 12, v Darwinu 15, v Canberri 198, v koloni Brisban, v tem katalogu ni bil zapisan nihče - torej naj bi bilo Slovencev v Avstraliji le 4870.

2. Iz Brisbana je prišel State Comparison Series ABS Catalog Št. 2731.0; Language total persons (Slovenian) 6194.

3. Isto število slovensko govorečih v Avstraliji Vam posredujejo tudi na Bureau of Immigration Research, Melbourne, P.O.Box 659, Carlton South, VIC 3053; telefon: 03- 342 1100.

4. Pisno poročilo bi lahko dobili v melbournškem ABS za \$ 25.00 (telefon 03- 615 7000), vendar tam Slovenci sploh nismo omenjeni, ker so nas prišeli k 161 000 Jugoslovanom (čudna številka). Kako to, da obstoja številka 4870 Slovencev v Avstraliji, če so nas res prišeli med Jugoslovane? (glej pod točko 1.)

GLAS SLOVENIJE JE NE- DOBIČKONOSEN ČASNIK, NAMENJEN SILOVENSKI SKUPNOSTI V AVSTRALIJI
***

THE VOICE OF SLOVENIA IS A NON - PROFIT NEWSPAPER IN THE
SERVICE OF THE SLOVENIAN COMMUNITY IN AUSTRALIA

AKTUALNO

Z UREDNIŠKE MIZE

5. Department of Immigration and Ethnic Affairs pa je 7. julija letos poslal Veleposlaništvu R Slovenije v Canberri nove podatke (ti so mi prišli v roke šele pred nekaj dnevi) :

a) V nobenem dosedanjem štetju avstralskega prebivalstva Slovenci niso omenjeni posebej pri "kraju rojstva", kar pomeni, da so vse, ki so pod to rubriko vpisali "Slovenija" vključili v rubriko "Jugoslavija".

b) Po štetju 1986. leta je dr. Charles Prica v raziskovalnih dokumentih razporedil število priseljencev v dve skupini - "ANCESTORY STRENGTH" (število po prednikih), Slovencev 6 959 in "ETHNIC STRENGTH" (seštevek podatkov iz urada za imigracijo in števila po prednikih), Slovencev 16 160.

V pismu Veleposlaništvu John Duck (Ethnic Affairs Policy and Projects Section) dalje navaja knjigo "The People of Australia" (dr. James Jupp, Australian National University in Canberra), iz katere naj bi bilo razvidno, da je Slovencev v Avstraliji 11 000.

Podatki o številu Slovencev so torej, po avstralskih virih, naredili med nami pravo zmedo. S katero številko se postaviti pred državne organe ali medije - zgoraj omenjenimi ali s tisto, ki je med nami veljala doslej, da nas je namreč okrog 25 000, kar je po moje tudi pretirano?

Bati se je, da bomo nekega dne zaradi svoje "majhnosti", previdnosti, malodušnosti in neorganiziranosti čutili posledice kar na svoji lastni slovenski koži in predvsem izgubili še te slovenske "minute" na radijskih postajah SBS-a, v Sydneyu 45 minut, v Melbournu dvakrat po 45 minut, ki jih sedaj imamo. Moram poudariti, da so nam pred kakim letom na teh postajah že odvzeli čas zaradi predzadnjega popisa prebivalstva (takrat so našim radnjem pomolili pod nos podatek o številu Slovencev v Sydneyu nekaj pod 2000, v Melbournu pa verjetno nič bolje, ne spominjam se točno). Nekateri Slovenci so takrat organizirali proteste, Toni Gržina iz Sydneja pa se že dve leti bori z SBS-om in tudi piše proteste na razna ministrstva.

Direktor SBS radia je ob letosnjem konzularnem zboru dejal Marizi Ličan, da bo zvišanje ur na radiu odvisno od naše številčnosti. Tako je tudi pri SBS televiziji, kjer nas sploh ne upoštevajo ali pa zelo malo; pred leti mi je program managerka v intervjuju dejala, da Slovenci tako razumemo hrvaško in srbsko; slišati pa je bilo tudi, da je video kasete, ki jih je pošiljala Slovenija SBS televiziji v Sydney "pospravljal" Srb Vojko Rajič, ki je bil na neki odgovorni poziciji in tako niso nikoli prišle niti na program, niti v roke kakšnemu Slovencu.

Tudi pri državnih dotacijah bomo prikrajšani (dobrodelenje organizacije), da o prevodih v raznih brošurah ali pri postavitvah tolmačev ali prevajalcev sploh ne gorimo. Avstralci pač menijo, da Slovenci razmeroma dobro gorimo angleško in da nam tako ti niso potrebni.

Moje čisto osebno mnenje je, da bi morali Slovenci zbrati vse zgoraj omenjene podatke, morda organizirati kak svoj popis ali peticije in vse poslati odgovornim avstralskim organom ter medijem. Census je v Avstraliji vsakih pet let. Ali naj čakamo do 1996. leta oziroma do 1998., ko bodo podatki prišli na dan? Do takrat nas bo še manj, eni bodo pomrli, drugi se morda vrnili v Slovenijo. Vprašanje pa je tudi koliko se jih bo takrat sploh vpisalo pod "slovensko govoreči" ali "Slovenci"?

Ker ste Zlatko osebno povezani s Flinders University, School of Social Sciences, Centre for Multicultural Studies upam, da bi, nam lahko kaj pomagali tudi Vi, sicer pa...slovenska društva, verska središča, Slovenski narodni svetci, predstavniki pri Ethnic Affairs Commissions, organizirajmo se! Pustimo pri miru nasvete, ki jih pošiljamo politikom v Slovenijo, pometimo najprej pred svojim pragom! Pokažimo Avstraliji, da Slovenci SMO! In da nismo tako "majhni" kot pravijo njihove številke!

Vaša urednica
Stanka Gregorič

Građevina
MNENJA IZRAŽENA V TEM ČASNiku NE PREDSTAVLJajo VEDNO
MNENJA UREDNIŠKEGA ALI UPRAVNega ODBORA V CELOTI.
AVTORJI SAMI ODGOVARJajo ZA SVOJE PRISPEVKe. VSA PISMA
PRISPEVKI NAJ BODO KRATKI -
OMEJITEV JE DO 230 BESED

PIŠEJO NAM ŠE...

PROŠNJA VSEM SLOVENSKIM USTANOVAM PO SVETU

Po temeljitem premislu smo se odločili, da izdamo knjigo "VENETI - NAŠI DAVNI PREDNIKI" tudi v angleščini, potem ko je že izšla v slovenščini, v nemščini in v italijanščini. To pomembno znanstveno delo naj bi tudi v mednarodnem angleškem jeziku vsemu svetu povedalo, kdo so Slovenci.

Lepa, trdno vezana knjiga s številnimi ilustracijami, ki obsega nad 500 strani, bo na podlagi predvidene naklade stala 20 USD za ustanove in knjigарне, pri najmanj 300 naročenih izvodih 18 USD, za drobno prodajo pa 28 USD.

Posebnost angleške izdaje bo nekaj izredno zanimivih poglavij, v katerih akademik Matej Bor znanstveno obravnava narodno identiteto Etruščanov, ki so za zgodovinopisje še vedno uganka.

Ker ne moremo vzeti potrebnih posojil za tiskanje knjige, ne da bi vedeli, kako jih bomo odplačevali, nujno prosimo vse slovenske ustanove po svetu (društva, župnije, gospodarska in diplomatska zastopstva, uredništva itd.), naj nam sporočijo, koliko izvodov bi prevzeli za prodajo v lastnih krogih in za posredovanje raznim knjigarnam. Upoštevajte tudi izvode, ki naj bi jih vsaka ustanova podarila na lastne stroške ali z dobičkom od prodaje knjig tamkajšnjim politikom, drugim vplivnim osebam in znanstvenim krogom. Gre za domoljubno dejanje, ki je vredno nekaj žrtvovanja. Knjiga bo dobrodošla tudi za tiste Slovence, ki ne obvladajo več slovenščine.

Pomagajte nam. Od vaših prednaročil je odvisno, če bo tako pomembna knjiga, ki bi lahko bila ena največjih promocij Slovenije v svetu, lahko izšla.

Prosim, da pošljete vsa sporočila na naslov:
IVAN TOMAŽIĆ/ Bennogasse 21 / A-1080 WIEN-AUSTRIA

Prosi in vas pozdravlja Ivan Tomažič

Spoštovani g. Merzel! Čestitam Vam, da ste se lotili tako nezahvalnega dela kot je upravištvvo slovenskega informativnega lista *Glas Slovenije*. Pogrešali smo ga občutno. Mislim, da je politična smer lista pravilna in v smislu treh osnovnih točk programa delovanja svetov, t.j. dviganje slovenske narodne zavesti, vzgajanje in utrjevanje demokratične enotnosti Slovencev in vršiti redno informativno službo s konstruktivno kritiko, ki naj vodi Slovence v nove zarje in boljšo bodočnost. Iz dna srca Vam želim veliko naročnikov in obilo uspeha pri vnašem delu. Vam toplo stiska roko
Dr. Marco D.Coby - NSW

SREČNO POT – ČEZ OCEAN ODHAJATA
ALFRED BREŽNIK (Častni konzul RS v Avstraliji, član Upravnega odbora našega časnika) ter TONE GRŽINA (član uredniškega odbora našega časnika).

ROJAKOM, ki so se vrnili z obiska iz Slovenije: veseli smo, da ste spet med nami!

VELEPOSANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City, tel.: (06) 243 4830 fax: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov: Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.

Veleposaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure; uradne ure pa so od 10.00-14.00 ure. Odpravnik poslov: Aljaž Gosnar; upravno konzularni referent: Tina Omahan.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
AVSTRALIJA (NSW in VIC)

21 Judge Street, Randwick, Sydney, NSW
Častni konzul Alfred Brežnik

Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)

Tel.: (02) 314 5116;
Fax: (02) 3996246
Poštni naslov:
P.O.Box 188, Coogee, NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
NOVA ZELANDIA

Eastern Hutt Road, Porirua, Lower Hutt
(Wellington), častni konzul Dušan Lajovic,
tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024

Poštni naslov:
P.O.Box 30247, Lower Hutt, New Zealand
Naslov v Avstraliji:
78 Victoria Street, Smithfield,
Sydney, NSW 2164.
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009
Poštni naslov:
P.O.Box 5, Smithfield, NSW 2164

SBS Radio 2 EA in TU -

Sudney (novi naslov):

14 Herbert str., ARTARMON
NSW 2064

***

Poštni naslov: SBS-
Lock. bag 028, CROWS NEST
NSW 2065

***

Telefon SBS radia 2 EA
Mariza Ličan(direktni telefon):
(02) 430-2831; Fax:(02)438114

ODDAJA V SLOVENSKEM JEZIKU: vsako soboto
od 7h do 7.45.

SBS Radio 3 EA -

Melbourne

Australian Ballet Centre
SOUTH MELBOURNE
Victoria 3205

***

Poštni naslov: SBS-
PO Box 294, STH MELBOURNE, VIC 3205

***

Telefon SBS radia 3 EA
Elica Rizmal
(03) 685 2828

Fax: (03) 686 7501, 686 7496

ODDAJI V SLOVENSKEM JEZIKU: vsako soboto
od 7h do 7.45 in vsako sredo od 16.45h do 17.30h.

Ethnic Public Radio 3 ZZZ

Melbourne

144 George str. FITZROY
VIC 3065

***

Poštni naslov: Ethnic Public Radio 3 ZZZ, Po Box

1106

COLLINGWOOD

VIC 3066

***

Telefon: (03) 415 1923, 415 1928; Fax: (03)415 1818

***

ODDAJA V SLOVENSKEM JEZIKU: vsako sredo
od 19h do 20h.

Vsek pondeljek od 6h do 8h mednarodna glasba
"MONDAY'S EARLY MORNING MUSIC
PARADE"(voditelj Vinko Marin)

***

IZ SBS TELEVIZIJE

smo dobili sporočilo, da uvajajo nove
programe:

OB PONEDELJKIH:

Od 10h – 10.30h poročila

Od 10.30h – 11h italijanska poročila

OD TORKA DO PETKA:

Od 7h – 7.30h "JOURNAL" - v anglešč.

Od 7.30h – 8h ponovitev "DATELINE"

Od 8h – 8.30h nemška poročila

Od 8.30h – 9h kitajska poročila

Od 9h – 9.30h "NOVOSTI" ruska poročila

Od 9.30h – 10h "FIRST BUSINESS"

Od 10h – 11h ameriški show

OB PETKIH SE:

Od 13.15h – 16.15h University
program for graduates

SPOROČILO

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE SYDNEY

Sporočamo, da bo g. Alfred Brežnik, častni konzul RS od 7.septembra
do 18. oktobra 1993 odsoten. V tem času se z vsemi morebitnimi
vprašanjemi in zadevami obrnite na Veleposaništvo RS v Canberri.

Slovenija

Leto turizma 93

TURISTIČNO REKREATIVNI KOLEDAR

VIPOLŽE - 13. - 15. 8. grajska noč
LJUTOMER - 14. 8. 9. prleški sejem po celem Lotmerki (sejemska turistično-zabavna prireditev)
HOTAVLJE - 14. 8. večer podoknic (kulturna prireditev z domačimi ansamblji)
BOHINJ - 14. 8. kresna noč (tradicionalna etnografska prireditev)
PTUJ - razstava "Zakaj klopotci klopotajo" (postavljeni klopotci na grajskem dvorišču)
HOTAVLJE - 15. 8. semanji dan (zabava prireditev s plesom)
MEDANA - veliki šmaren (cerkveni praznik s procesijo, družabno srečanje)
RADENCI - 17. 8. radenska noč '93 (tradicionalna prireditev)
MULJAVA - 29. 8. Zaigraj harmonika - srečanje narodnozabavnih ansamblov iz grosupeljske občine
MULJAVA - 18. 9. Jesenska noč med dolenjskimi polharji - razstava, poljski lov, žganjekuha.
*

LJUBLJANA - MODA POMLAD - POLETJE 93

Od 22. - 25. 9. bo v Ljubljani 40. slovenski sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnjene konfekcije in galerije, obutve, modnih dodatkov, kozmetike in nakita, z mednarodno udležbo.

*

TURIZEM SE POBIRA

Letošnji polletni turistični obisk, merjen na podlagi števila prenočitev tujih gostov, je sicer le malce večji, kot je bil leta 1969, vendar je bilo v polletju letos 649.172 prenočitev tujih gostov, kar je za 31 odstotkov več, kot jih je bilo v prvem polletju lani.

*

SLOVENIJO OBISKALI PREDSTAVNIKI "ASTA"

Pred kratkim so se na obisku v Sloveniji mudili udeleženci sestanka sveta direktorjev ASTA (American Society of Travel Agents), največjega združenja turističnih agencij na svetu. Da je ASTA res največje tovrstno združenje, potrjuje tudi število njegovih članov, saj jih je kar 20.000, in sicer iz 125 držav. Iz Slovenije sta v njem včlanjena Emona Globtur in Kompas Turizem. Udeleženci sestanka so med bivanjem v Sloveniji spoznali turistično ponudbo, ogledali so si Bled, Portorož, Rogaško Slatino, Mokrice, Lipico, Postojnsko jamo in seveda Ljubljano. Vsi so bili nad Slovenijo navdušeni.

*

LJUBLJANA - TIVOLI DOBIVA NOVO PODOBO

V Tivoliju potekajo obnovitvena dela za ribnik in celotni park. Že drugo leto si bo tam mogoče ogledati nasade cvetlič, ki bodo v poljani razporejeni po motivu letnih časov. Na ribniku bodo cveteli lokvanji in druge vodne rastline, po več letih pa je v načrtu tudi čolnarjenje.

*

POSTOJNA - OBISK VEČJI

Postojnskemu turizmu se po dveh mrtvih sezонаh obetajo boljši časi. Že za letos pripravljajo turistični delavci številne novosti, saj bi radi turistom ponudili več kot samo ogled postojanske lepotice. Pripravljajo poseben program - počitnice v Postojni.

*

SLATINI VRNITI NEKDANJI UGLED

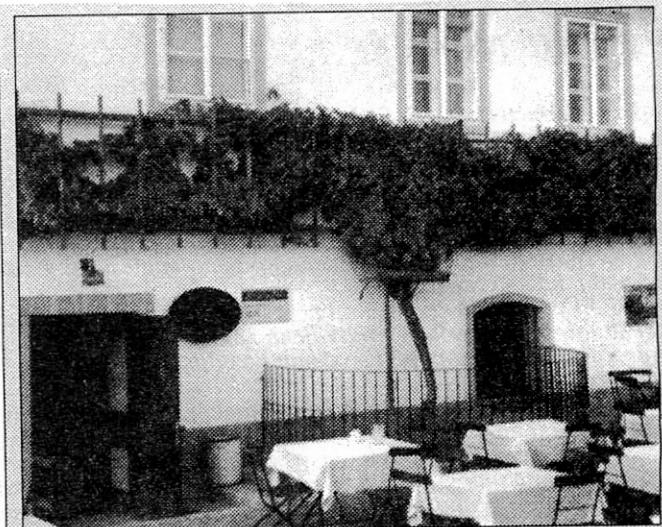
Menda je Koroška edina slovenska pokrajina, ki se te dni ne ozira z zadovoljstvom na svoja naravna zdravilišča, ki so drugod večidel zasedena. Vendar ima tudi Koroška svojo naravno zdravilišče, ki pa je žal še neizkorisčeno. Gre za Rimski vrelec pri Ravnh na Koroškem, kjer iz globin prihaja mineralna voda, že stoletja priznana kot naravno zdravilo. Voda, ki prihaja iz globin (de profundis) je posredno dala tudi ime tamkajšnjemu turistično gostinskemu objektu.

*

Z AVTOBUSOM POD TRIGLAV

Za planince in izletnike; javni prevozniki jih potegnejo do Aljaževega doma, peljejo dvakrat na dan čez Vršič, vozijo tudi h koči pri Savici in na Pokljuko.

*

Domnevno najstarejša vinska trta na svetu

Foto: JANKO ŠTRUC

MARIBOR - Sprehajalci ob Lentu si zelo radi ogledujejo domnevno najstarejšo vinsko trto na svetu - žametno črnino, ki se že dobra štiri stoletja upira zobu časa. In stara trta bo letos spet obrodila. Videti je namreč, da je dobro obložena z grozdji. Ti so že kar veliki, vendar so grozdne jagode za zdaj še zelene. Mariborčani upajo, da se, ko bo grozje zrelo, ne bo ponovila lanska zgodba, ko so nepridipravi polpridelka dragocene stare trte pospravili v svoj želodec že pred trgovijo.

*

V SLOVENIJI NEVARNI KLOPI

V poletnih mesecih, ko se mnogi počutijo najbolje v senci gozdov, je tudi "sezona" vborov okuženih klopo, (v Sloveniji je že okužena četrtnina odraslih klopo ter štiri odstotke malih klopo), ki povzročajo bolezen "laimska borelioza". Cepiva za to bolezen še ni, pri zgodnji diagnozi pa je veliko možnosti za ozdravitev.

Na infekcijskih klinikah je bilo avgusta polno ljudi, ki so zboleli za bolezni, ki jo povzroča bakterija, prenaša pa klop. Zdravniki svetujejo obiskovalcem slovenskih gozdov naj se, ko pridejo domov takoj pregledajo, če opazijo klopa ga morajo previdno odstraniti, če pa se na koži pojavi majhno rdečilo morajo takoj k zdravniku.

*

POČITNICE NA KMETIH

Lani so gostje izbrali za najboljšo Povšinovo turistično kmetijo, kot imenujejo domačijo Jožeta Sokliča v Selu pri Bledu. Imajo do 25 postelj, cena polpenzionata je okoli 30 DEM, po naročilu pripravljajo tudi kosila in večerje za skupine in posameznike. Telefon: (064) 77-334.

TUJCI VARNI V SLOVENIJI TAKO KOT DOMA

Med turistično ponudbo Slovenije sodi tudi publikacija z naslovom "Želimo, da živite varno", ki jo je slovensko notranje ministrstvo predstavilo tujim in tudi domačim turistom. Publikacijo so natisnili v 200 tisoč izvodih, v štirih jezikih in vsebuje najpomembnejše telefonske številke, kjer se lahko poišče pomoč.

*

PRVA VINOTEKA NA VINSKI CESTI

Na vinski cesti ob ljutomersko-ormoških goricah, v Jeruzalemu so odprli prvo vinoteko. V sklopu otvoritve je bil bogat etnokulturni program in tradicionalna predstavitev postavitve klopotca.

*

RECEPTI IZ VODNIKOVIH KUHARSKIH BUKEV

Gospodinja "Pr Korošič" na Koprivniku kuha po receptih iz Vodnikovih Kuharskih bukev, ki so kot prva slovenska kuharska knjiga "Iz nemškega preslovenjene od V.V." izšle v letu 1799.

Pr Korošič kuhajo "v masli ovčra piščeta s peteršiljem, pečene posterve, telečja herbtnererebrica ali karmenadelci na zele in krompir s siram, pa cvetni ahravt za salato in sirne bandelce za posladek..."

*

PTUJSKE TOPLICE se bodo preimenovale v Terme Ptuj. V jeseni bodo zgrajeni bungalovi in hotel, pravijo pa še, da bodo razširili park, v katerem bo lahko vsak njihov gost posadil svoje drevo.

*

NOVICE IZ SLOVENIJE

ŠE O AFERI Z OROŽJEM

Afera z orožjem na mariborskem letališču še vedno razburja slovensko javnost. Pri ljudeh se ustvarja vtis, da marsikaj ostaja zamolčano. Izsedki dosedanjih raziskav ne odgovorijo na ključna vprašanja, še več, nastajajo celo nova, ki se dotikajo vrhov slovenske države in politike.

Vrstijo se izjave različnih ministrov, strank, organov... Tako so predstavniki Slovenskega nacionalnosocialnega liberalnega bloka opozorili, da orožarska afera lahko pomeni možnost, da so nasledniki komunistične partije v primeru neuspeha na zadnjih volitvah pripravljali državni udar.

Po besedah Janeza Janše je lahko vpletен v afero samo nekdo, ki ima močno ekonomsko politično zaledje v Sloveniji in tudi v tujini.

Odporno torej ostaja vprašanje: ali je bilo orožje res namenjeno za "obračun" med Slovenci samimi, ali pa naj bi potovalo dalje na jug...?

ŠKODA ZARADI SUŠE BO ŠE ENKRAT VECJA KOT LANSKA

Minister za kmetijstvo dr. Jože Osterc se je zaradi težavnega položaja slovenskega kmetijstva vrnil predčasno z dopusta in ocenjuje, da bi škoda lahko znašala celo 35 milijard tolarjev.

VEROUK BO OBVEZEN, GRŠČINA PA PO IZBIRI

Y sredo, na prvi septembrski dan so v Šentvidu nad Ljubljano z začetno mašo za 156 prvih dijakov ponovno odprli Škofjsko klasično gimnazijo, takoj po maši pa se je začel pouk. Prvi po petih desetletjih.

GRAD MOKRICE NISO NIKOLI BILE NA HRVAŠKIHL TLEH

V že tako skaljene slovensko-hrvatske odnose vnašajo hrvatski mediji vedno nove zanimivosti o obmejnih lokalitetah, zdaj spada med sporne objekte še grad Mokrice. Štiri leta pred drugo svetovno vojno je bil v gradu sanatorij za hrvaške tuberkulozne duhovnike. Na začetku druge svetovne vojne ga je NDH podarila nemškemu Reichu, Nemčija pa je v zahvalo Hrvatski podarila slovenske vasi Bregansko (sedaj slovenska vas), Jesenice na Dolenjskem, Nova vas in Laze. Celo hrvatski kardinal Franjo Kuharič je v enem od svojih intervjujev zatrdiril, da se lastnik Mokriča imenuje Zagrebško bogoslovno semenišče.

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES PONOVNO NASLEDNJE LETO?

Kot izhodišče za kongres naj bi služile naslednje misli, ki jih je poslal Jurij Terseglav, vodja delegatske skupine za pripravo delovnega gradiva SSK: "Doseči, da se ljudje slovenskega rodu ali porekla ter njihovi neslovenski zakonski partnerji po vsem svetu čutimo kot med seboj povezana in v občestvo združena slovenska skupnost, kateri je narodna enotnost, kljub različnim nazorom in gibanjem med Slovenci nujnost..."

V OBTOKU NOVI PRILOŽNOSTNI KOVANCI

Banka Slovenije je dala v obtok (prodajo) tri priložnostne kovance ob 400-letnici velike zmage nad Turki v bitki pri Sisku. Priložnostni zlatnik z nominalno vrednostjo 5.000 tolarjev tehta 7 gramov, stane pa 20.000 tolarjev, srebrnik za 500 tolarjev tehta 15 gramov, BS pa ga prodaja po 1.500 tolarjev. Kovance so skovali v Celjski zlatarni. Vsi so zakonito plačilno sredstvo. Na vseh je napis CARNIOLIAE VICTORIA SISEK in reliefna podoba utrdbe v Sisku. Na zlatniku in petaku je tudi napis Andrej g. Turjaški, na srebrniku pa Adam pl. Ravbar.

DRŽAVNI ZBOR O GRBU, ZASTAVI IN HIMNI

Zdaj, ko so se slovenski politiki vrnili z letnega dopusta, bo slovenski parlament začel obravnavati tudi zakon o grbu, zastavi in himni RS ter o slovenski narodni zastavi. Slovenski zakon določa, da je treba zastavo izobesiti ob republiških praznikih: 8. februarja (slovenski kulturni praznik), 27. aprila (dan upora), 1. in 2. maja (praznik dela), 25. junija (dan državnosti) in 26. decembra (dan samostojnosti). Barve slovenske zastave, izobesene na drogu, si morajo od zgoraj navzdol slediti po vrstnem redu: bela, modra, rdeča; grb mora biti, gledano od spodaj, na levi strani zastave v levem zgornjem kotu. Sedma kitica Prešernove Zdravice ostaja kot himna.

NOVA PRIDOBITEV PLANINSKE ZVEZE-MOBILNI TELEFONI

V planinskih postojankah je skupaj 6.000 ležišč, obiskovalcev gora pa je letno okoli 1,7 milijona. Nekatere postojanke so zdaj že opremljene z mobilnimi telefoni. Na nedavni tiskovni konferenci so predstavili telefonske številke dvanaestih že delajočih mobitelov, vsaj osem jih bodo postavili še do konca tega leta.

SLOVENIJA IMA 5.945 NASELIJ

Po najnovejših podatkih Zavoda RS za statistiko je bilo v Sloveniji letos poleti 5.945 naselij. V Sloveniji je bilo 9.139 ulic in 460.251 hišnih številk. Največ naselij ima novomeška občina (327), največ krajevnih skupnosti mariborska (68).

MIMA JAUŠEVECZNANA TENIŠKA IGRALKA

bo voditeljica študentske šole tenisa in letos septembra bodo v Mariboru v bližini Treh ribnikov gotova njena športna igrišča, predvsem teniška.

V LJUBLJANI IZDAJO 300 POTNIH LISTOV NA DAN

Pravijo, da gneče ni in občani čakajo največ 15 minut, potne liste pa dobijo v enem tednu. Za najne primere jih izdajo

Spomin na slavno bitko tudi na žlahtni kovini

FOTO: PRIMOŽ PREDALČI

takoj. Veljavnost je pet oziroma deset let. 25. junij je bil skrajni rok za zamenjavo starih, jugoslovenskih potnih listov. Za novi potni list je treba vplačati tudi v Sloveniji približno isto vsoto kot v Avstraliji (\$ 90.00), odvisno od trenutne vrednosti valute. Tudi osebne izkaznice so nove, imajo oznako RS in novi grb. Izpostavljeni jih je tistim katerim je rok pri starejših potekel.

VSESLOVENSKO SREČANJE MISIJONARJEV

Misijonsko središče Slovenije vsako leto avgusta pripravi srečanje z misijonarji, ki so na dopustu v Sloveniji. Letos jih je od 155 iz 34 držav prišlo v Slovenijo štirinajst. Letošnje srečanje je bilo v Hočah pri Mariboru.

V SLOVENIJI 33 STOLETNIKOV

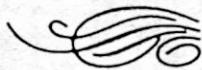
Po podatkih državnega zavoda za statistiko je v Sloveniji živelu konec letosnjega marca 1.99 milijona ljudi. Slovenskih državljanov je bilo 1.96 milijona, od tega 949 tisoč moških in 1.01 milijona žensk, tujev pa 28 tisoč. Največ tujev živi v Ljubljani. Marca letos je živelu v Sloveniji nekaj manj kot 4.000 ljudi, starejših kot 90 let, in 33 oseb starejših kot 100 let, od tega štirje moški in 29 žensk.

APEL JAVNOSTI

Društvo za odkrivanje in obeleževanje zamolčanih grobov, skupina za Gračarico, Nova slovenska zaveza, Helsinski komite Slovenije za človekove pravice, Združeni ob lipi sprave in Združenje žrtev komunističnega nasilja, so javno obtožili oblasti RS, da kršijo človekove pravice, ker v zadnjih treh letih niso storile nič ali skoraj nič za ljudi, ki so jim bile v prejšnjem režimu storjene krivice.

ŠE ENA NOVA TELEVIZIJA

Na Krimu je začel oddajati nov televizijski oddajnik na kanalu 62 zasebne televizije Meglič. Ta se sedaj imenuje MM TV, kasneje pa se bo predvidoma preimenoval v INTV. Za kabelske sisteme bo za ta kanal treba vgraditi pretvornike. Avstralci lahko v Sloveniji živečim kar zavidamo, saj imajo toliko TV kanalov (v Avstraliji imamo le pet), seveda odvisno kje živijo. Tako lahko najdemo v TV programih iz Slovenije: Slovenija 1, Slovenija 2, Kanala A, Hrvaška 1, Hrvaška 2, na Primorskem Koper, in italijanske programe, na Štajerskem Avstrija 1, Avstrija 2 itd. in še satelitske programe: Super channel, MTV, Sky one, Sky movies plus, Movie channel, Pro 7, 3 SAT, Eurosport, RTL Plus, SAT 1, DSF, RTL 2

VIŠARSKO SREČANJE POMEMBNO ZA IZSELJENCE

'Stvari in dogodki obstajajo le, če jih zaznajo mediji'

Od leta 1989 ga vsako leto prireja Svet slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi. Tema letosne okrogle mize je bila Izseljeni in slovenski mediji v letu 1993. Sodelovali so dr. Andrej Vovko (SAZU, Slovenec), Jože Prešeren (urednik Rodne grude) in Andrej Rot (glavni urednik radijskih programov). Pogovor je vodil Martin Brecej iz Trsta.

Velike zasluge pri ustanovitvi sveta imajo dr. Branko Zorn iz Pariza, Cverle Poldi iz Belgije in tudi izseljeni duhovniki (Cretnik, Žakelj ter Rihar iz Ljubljane).

V uvodnih besedah dr. Zorna je bilo slišati, da svet združuje krščansko misleče rojake, njegov cilj pa je, ohraniti slovenski jezik in kulturo med Slovenci po svetu.

V matični domovini se pre malo zavedamo pomena svojih rojakov, raztresenih po vsem svetu, saj ti zasedajo pomembna mesta v tamkajšnjih družbah. "Brez njih Slovenija ne bi bila dosegla takih uspehov, kot jih je v zadnjih nekaj letih."

Zato je predvsem naloga družbenih občil, da se o teh ljudeh piše in govori, saj danes velja, še bolj kot v preteklosti, misel, "da stvari in dogodki obstajajo le, če jih zaznajo mediji."

Prvi predavatelj okrogle mize, Andrej Vovko, je v izčrpnem referatu pregledal zapise o izseljencih v tem letu. Jože Prešeren je potožil, da je bila tematika v preteklosti obravnavana bolj naključno kot načrtno. Precej je bilo to odvisno od posameznih časnikarjev. Skrbno se je bilo treba izogibati vsaki omembi politične emigracije, stike z izseljenici je usmerjala tedanja Socialistična zveza delovnega ljudstva, saj je določala s kom in o kom je mogoče govoriti. O delu slovenskih izseljenih duhovnikov je pisal samo verski tisk, še posebej Družina. Andrej Rot je govoril o medijih nasplošno. Polemična je bila razprava o preteklosti in sedanjosti Slovenske izseljeniske matice. Ta "nam je bila mačeha" (J. Korošec Argentina). V debatu je posegel tudi predsednik SIM dr. Mirko Jurak. Slišati je bilo precej predlogov, da bi po zgledu drugih, večjih narodov tudi v slovenski parlament prišlo zastopstvo slovenskih izseljencev (N. Cretnik, Pariz). "Izseljenstvo je krvavitev naroda. Če ga ne bi bilo, bi bilo danes 5 milijonov Slovencev in bi se tako lahko primerjali s kako skandinavsko deželo." (V. Žakelj, Belgija).

/SLOVENEC, napisal Jože Poličar /

PA ŠE TO (tega je pa našlo v slovenskih časnikih kar naše uredništvo)

Nad nekdanjo JAT-ovo (Jugoslovanski aerotransport) poslovalnico v Ljubljani še vedno stoji stara tabla. Srbi oddajajo te in druge prostore po Sloveniji v najem Slovencem, iztrženi denar pa naj bi potem odhajal v Srbijo. Kako je s to kršitvijo embarga?

Jatova poslovalnica v Ljubljani

Za učil kaj več, strani zelo dobro ne uči slovenščin, zanj nadar, čeprav imajo vodoščenje na vroščak, pravokotno morda roditi iljančini. Prvokakšen mehkji, vorska tudij, jina terim drugi, nemški in terjalna, ter alpa, nskih.

TISK

TUJI TISK U SLOVENIJI

Na ljubljanskih kioskih je največ dnevnikov iz Hrvaške in BIH, vendar se je njihovo število zmanjšalo. Od italijanskega dnevnega časopisa se najpogosteje dobita *LA STAMPA* in *CORRIERE DELLA SERA*. Nemško časopisje *SÜDDEUTSCHE ZEITUNG*, *DIE WELT*, *BILD*, *DIE PRESSE*, *KLEINE ZEITUNG*. Od angleških časopisov so Ljubljancam najpogosteje dostopni *BILD*, *USA TODAY* in *HAROLD TRIBUNE*. Na prodaj je tudi nekaj avstrijskih časopisov.

KLEINE ZEITUNG

List je objavil prispevek Žarka Petana z naslovom: "Ali je Slovenija na poti v slepo ulico?"

Petan piše, da bi lahko slovenska vlada kmalu zabredla v slepo ulico. O vlogi predsednika Milana Kučana pravi, da ima ta več protokolarnih kot izvršilnih pristojnosti, vendar pa njegov vpliv, predvsem v zunanjji politiki, sega prek zakonskih okvirov. Kot dolgoletni visoki funkcionar Žveze komunistov je deležen Kučan podpore prejšnjih oblastnikov. Ti niso izgubili svoje nekdanje moči, ker so se hitro prilagodili novim razmeram. Slika opozicije je še bolj pisana. Najmočnejša opozicijska stranka, Slovenska ljudska stranka se skoraj ne razlikuje po svojem programu od krščanske demokratske stranke, kljub temu pa je doslej zavrnila vsako ponudbo krščanskih demokratov o ustanovitvi skupne stranke.

SLOVENEC

Janez Janša v intervjuju: "Obrambna spodsobnost naše države je bistveno boljša, kot je bila kdaj prej. To pa še ne pomeni, da se lahko učinkovito oziroma brez posledic upremo vsaki nevarnosti. Aktualna je predvsem nevarnost z jugovzhoda. Če vnovič pride do spopada med Srbijo in Hrvaško, bo to na naš varnostni položaj vplivalo zelo negativno. Samo rešitev, da BIH kot država obstane, je zagotovilo, da bodo vprašanje okupiranih ozemelj na Hrvaškem reševali s političnimi sredstvi. Dokler bodo Beograd, Banjaluka in Knin ozemeljsko povezani, bo to v bistvu velika Srbija. Zamenjati bo treba samo še zastave, vse ostalo je že enako kot v Srbiji."

UEČERNJE NOVOSTI

iz Beograda pišejo, da o slovenski zahtevi v OZN, da dokončno prekliče članstvo SFRJ, ne bo nič. Pri Srbih je ta zahteva povzročila veliko razburjenja. Večernje novosti pišejo, da se je Slovenija ločila od SFRJ z grabežem in navaja nekaj primerov (gradnje cest, predor skozi Karavanke, carinnice itd.). Srbi te dni ponovno zahtevajo premoženje Karadjordjevičev na Brdu pri Kranju, na Bledu in še v nekaterih drugih krajih v Sloveniji in hkrati poudarjajo, da pri delitvi premoženja ŠFRJ ne bodo priznavali takoimenovano Badinterjevo komisijo. Na taka pisanja komentira ljubljansko

DELO

Srbi so očitno pozabili, kako so si prilastili premoženje raznih slovenskih podjetij, pa tudi poslovne prostore in tovarniške obrate v Srbiji in Vojvodini, ki jih je s svojim denarjem zgradilo slovensko gospodarstvo (več sto milijonov mark premoženja).

BORBA

Beograjski časnik navaja, da bi mogla Srbija resno zabresti v fašizem. Politično biografijo liderja srbskih radikalov Vojislava Šešelja vzpostaja s Hitlerjevo. Njegovi vodilni uspehi spominjajo na Hitlerjev vzpon v Nemčiji.. Srbskim volilcem so všeč Šešeljeve obljube o enakih plačah in pokojninah, javnih delih in polni zaposlenosti, skrčenju državne administracije, prodaji sovražnikovih (tujih) veleposlaništv, obračuna z dobičkarji in špekulantami. (Op.u. Šešelj pa je znan tudi po okrutni politiki do vsega kar ni srbsko).

GOSPODARSKE NOVICE

SMELT-30 let

Slovensko podjetje SMELT je v tridesetih letih obstoja zgradilo več kot 1.500 najrazličnejših objektov. Razvilo se je v sodobno inženirske podjetje, ki v Evropi, Aziji, Afriki in Latinski Ameriki prodaja slovensko znanje. SMELT po načelih "ključ v roke", "izdelek v roke", ali celo "denar v roke" investitorjem gradi objekte, pri katerih igra ključno vlogo tehnologija.

V SLOVENIJI ŽE PRODAJAO AVTOMOBIL TWING
Novomeški Revoz, partner francoske avtomobilske tovarne Renault bo nudil slovenskim kupcem od jeseni redno prodajo tega varnega in hitrega avtomobila. Tovarniška cena bo 1.146.660 tolarjev.

Veste, ni igračka. Je čisto pravi avtomobil.

TEČAJNA LISTA - slovenskih tolarjev (SIT) 20. avgust 1993

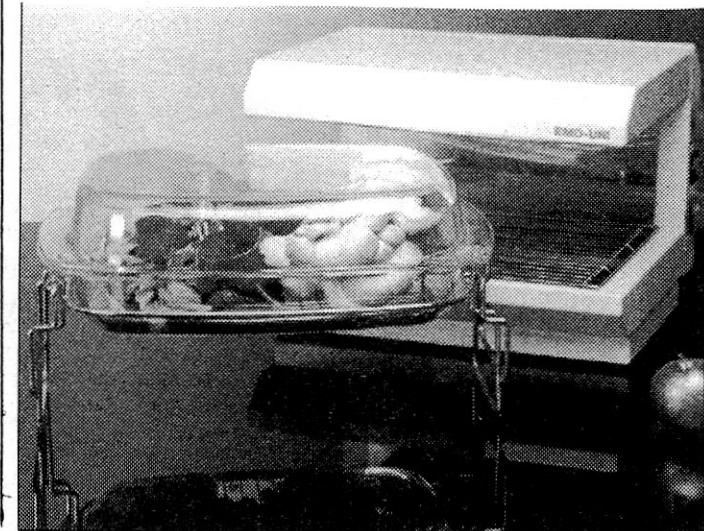
DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	80.0795	80.5615
Nemčija	1 DEM	69.9506	70.3716
ZDA	1 USD	118.0697	118.7803

ŠEST MILIJARD MARK

je tržna vrednost slovenskega premoženja v drugih republikah nekdanje SFRJ. To oceno je sestavila ljubljanska Služba družbenega knjigovodstva Slovenije. Vendar služba opozarja, da so ti podatki le relativno zanesljivi, saj so prišli do njih potom posebnih anketnih obrazcev.

CELJSKI EMO PREDSTAVIL NOV IZDELEK

"Vsekuh Emo Uni" je tehnična inovacija z zavarovanim modelom, je revolucionarni dosežek Izdelek je namenjen zdravemu prehranjevanju, saj hrano pripravlja s paro brez pritiska, s tem ohranja vitamine, rudnine, naravnokoksi in sestavo jedi. V "vsekahu" se lahko peče ali kuha.

Vsekuh Emo Uni

One of the leaders in refrigerators, freezers, stoves, ovens, washers & dryers.

gorenje pacific

Domestic Appliances

0285/LITTLE & ASSOC.

KULTURA

MONOGRAFIJA O IVANU VARLU

Rastavo in knjigo so pripravili v Kulturnem centru Srečka Kosovela v Sežani - njegov opus je obsegal nad tisoč del. Slikar Ivan Varl (1923–1979) je bil sicer doma iz Kamnega gorice pri Radovljici, a se je po gimnaziji in nedokončanem študiju na likovni akademiji v Ljubljani preselil na Kras, kjer je desetletja veljal za edinega pravega slikarja. Poučeval je likovno vzgojo na šolah v Sežani, Dutovljah, Divači in Komnu. Ivan Varl je bil mož publicistike in prevajalke Jolke Milič, ki hrani na svojem domu večji del Varlove likovne zapisnice. Varl je bil risar, ilustrator, grafik, slikar, pedagog, fotograf, ljubitelj glasbe in pesnik. Prav sedaj je njegova razstava na ogled v Šivcevi hiši v Radovljici.

SLOVENIJA ČLANICA IPA

Slovenija je pridružena članica Mednarodne zveze založnikov-International Publishers Association (IPA), ki je bil sicer ustanovljen že leta 1896 v Parizu in je vanjo vključenih 51 nacionalnih zvez iz 48 držav. Letos se lahko zgodi, da bo IPA protestirala proti 5-odstotni obdavčitvi slovenskih knjig in sprejela sklep, da slovenska država ovira izdajanje knjig, torej nima pravice do stalnega članstva, za katerega bo zaprosila na letošnjem zasedanju IPA.

NOVE KNJIGE IZ MLADIKE

Knjižna bera Mladike obsega tri nove knjižne zbirke iz otroškega in mladinskega programa: *Živali znane in neznane, Srednjeveški rokopisi in stavbarnice*, v zbirki *Enega gnezda ptiči, pevci iste pomladi* pa je izšla knjiga o Dragotinu Ketteju. V zbirki *Liščki*, ki je namenjena manjšim otrokom, pa so izšle zgodbe *Kraljevine Packarije* Miroslava Slane-Mirosa. V ta program založbe Mladika spada še mladinska literaturna revija *Kekec*.

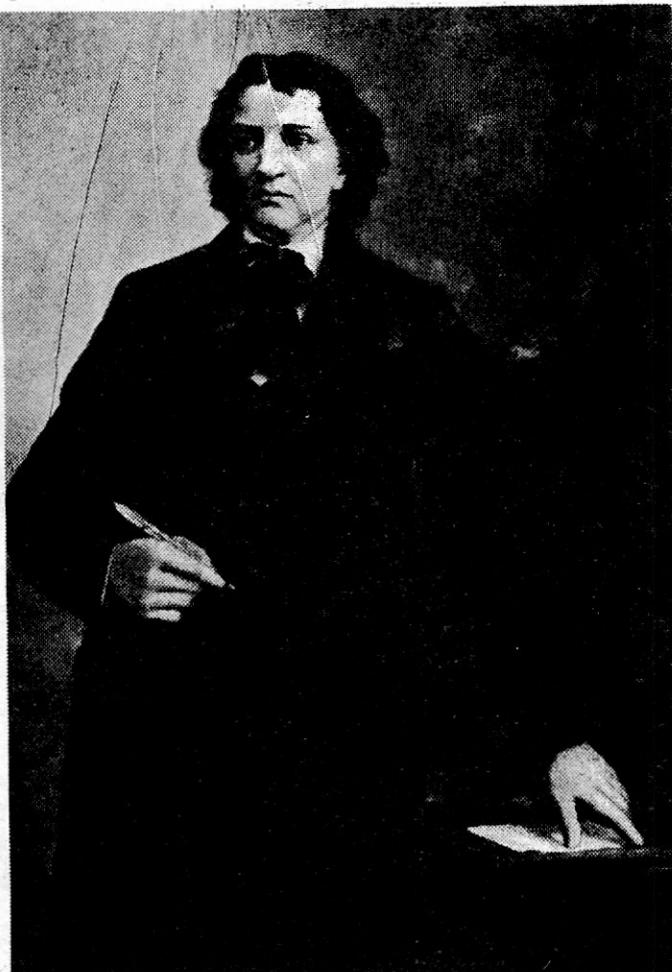
V programu za odrasle bralce je letos izšla dolgo pričakovana pesniška zbirka Svetlane Makarovič z naslovom *Tisti čas*.

TAMBURAŠKA SKUPINA PRIFARSKI MUZIKANTI

prihaja iz Fare v Kostelu na jugozahodu Kočevske občine. Ustanovljena je bila leta 1987 kot tamburaška skupina za spremljavo folklorne skupine. Vsi člani so tudi pevci. Pred kratkim so posneli z Jasno Vidkovič prvo kaseto.

SLOVENSKI JAVNOSTI DOSLEJ NEZNAN PORTRET DR. FRANCETA PREŠERNA

Na fotografiji: France Prešeren-doslej neznan portret velikega pesnika, katerega je še neugotovljeni avtor naslikal v letu 1908. Občina in Muzej Jesenice naj bi ga za 8.000 mark kupila od Vlašte Nussdorfer-Stanič iz Ljubljane, po besedah Freda Šerberja, kustosa Narodne galerije, je delo najstarejši postavljen portret Franceta Prešerena. Tako bo rojstna hiša Franceta Prešerena v Vrbi, s tem pa tudi vsi Slovenci, dobila v last portret pesnika Prešerena. Slovenska javnost je takoj za tem izvedela za še dva podobna portreta v zasebni lašti. Iz Ribčevega laza v Bohinju se je oglasil dr. Bojan Špicar, ki sicer živi v Ljubljani, ter povedal, da ima podoben pesnikov portret (Prešernov obraz naj bi bil mlajši, ostalo pa je naslikano enako), ki ga je oče se pred prvo svetovno vojno kupil od gostilničarja Štihera iz Radovljice. Po besedah dr. Špicarja pa imajo tak portret tudi v gostilni Kaprol v Sodači.

STOLETNICA ROJSTVA PREŽHOVEGA VORANCA

Pred sto leti se je v Kotljah na Koroškem rodil slovenski pisatelj Lovro Kuhar-Prežihov Voranc. Skupaj s svojimi starši-kmečkega stanu, je doživeljal krivice, ki so jim jih delali oblastniki. Kot revolucionar je leta 1930 pobegnil v Avstrijo in nato deloval v različnih evropskih državah.

Znamenita je njegova zbirka novel *SAMORASTNIKI*. Romani: *DOBERDOB* (o prvi svetovni vojni), *POŽGANICA* (o koroškem plebiscitu), *JAMNICA* (o življenu v rojstni vasi v obdobju krize). Potopis *OD KOTELJ DO BELIH VOD*, mladinska proza - zbirka črtic *SOLZICE* (kjer je podobno kot Cankar postavil nepozaben spomenik slovenski materi).

Prežihov Voranc se je uvrstil med klasike slovenske književnosti. Septembra bo na Ravnah znanstveni simpozij o njegovem delu

Kako zbrati najlepše kraje na Zemlji v eni sami knjigi? Nemogoča naloga, vendar na to vprašanje vseeno poskuša odgovoriti fotomonografija **Narodni parki sveta**, ki je v prevodu Dušana Volarja izšla pri založbi **Mladinska knjiga**.

NICOLAI GEDDA IN SLOVENSKI OKTET NA CD

Izšel je posnetek skupnega koncerta v okviru Koroškega poletja 1990 v Beljaku. Slovenski oktet je večkrat nastopal s slovitim švedskim teroristom Nicolaijem Geddom. Plošča in kaseta bosta prav gotovo vzbudili veliko pozornost doma in po svetu.

500 LET KOLEGIATNEGA KAPITLJA V NOVEM MESTU

RAZSTAVA DRAGOTINE KAPITELJSKE CERKVE v Novem mestu bo septembra letos zaključena, odprta pa je bila vse od aprila v Dolenjskem muzeju.

IZŠLA JE FOTOMONOGRAFIJA "SLOVENSKE FILMSKE ZVEZDE"

Mesto v fotomonografiji so si zasluzili ti slovenski filmski zvezdniki in zvezdnice: Miha Baloh, Polde Bibič, Demeter Bitenc, Mirko Bogataj, Boris Cavazza, Janez Cuk, Avgusta Danilova, Štefka Drolc, Metka Gabrijelčič, Marjeta Gregorač, Ita Rina, Olga Kacjan, Rudi Kosmač, Bojan Mark, Frane Milčinski, Duša Počkaj, Radko Polič, Lojze Potokar, Majda Potokar, Štane Potokar, Ali Raner, Spela Rozin, Lojze Rozman, Stane Sever, Bert Sotlar, Arnold Tovornik, Marina Urbanc, Jože Zupan, Milena Zupančič, Matja Barl, Bogdan Lubej, Tugo Stiglic, Ewelene Wohlfeiler, Ignacij Borštnik, Anton Cerar-Danilo, Hinko Nučič, Irma Polak.

ŠTIRIDESET VELIKIH VIŽ BRATOV AVSENIK

Na dveh laserskih ploščah "40 let - štirideset hitov" ansambla bratov Avsenik, ki sta nedavno izšli pri Helidonu, je dvajset vokalnih in dva set instrumentalnih viž v najraličnejših priredbah in zasedbah glasbenikov. Plošči imata tudi knjižico s kronologijo ansambla.

ODPRTO PISMO

NOVINARJU MARIBORSKEGA "VEČERA" SREČKU NIEDORFERJU

Poznani in cenjeni novinar mariborskega "VEČERA" g. Srečko Niedorfer je obiskal Avstralijo skupaj z znanim pevcom Alfijem Nipičem, na posebno povabilo enega odbornikov Slovenskega društva Sydney. O svojem obisku v Avstraliji je napisal precej obsežen članek, objavljen v mariborskem "VEČERU" in ta članek je povzel tudi avstralski "GLAS SLOVENIJE" in ga objavil v nekaj prejšnjih številkah. Dovolite mi, da kot članica Slovenskega kluba Triglav Sydney, ki mu je g. Niedorfer posvetil precej prostora v svojem članku, dam omenjenemu novinarju nekaj pojasnil.

Po mnogih obiskih iz domovine, ko smo se razočarali nad pogosto nehvaležnostjo obiskovalcev, je lepo videti, da je g. Niedorfer pokazal svojo hvaležnost za prejeto gostoljubje s tem, da je ves čas z najlepšimi besedami pel slavo Slovenskemu društvu Sydney, poudarjal požrtvovalnost in delavnost njihovih članov ipd. Res je, da so vredni vse pohvale, žal pa nam je, da so vsaki taki pohvali sledile besede: "...medtem, ko so člani Kluba Triglav imeli pri gradnji njihovega doma izdatno pomoč od države, Matice, slovenskih firm, veleposlaništva in..."

Resnično bi pričakovali od novinarja, ki ima tak sloves in izkušnje, kot g. Niedorfer, da bi preveril svoje podatke. Poglejte: Slovensko društvo Sydney obstaja že 37 let. Za obstoj tega društva smo prispevali vsi Slovenci, med njimi mnogi, ki sedaj nimajo nobenga stika več s tem društvom; veliko od njih tudi sedanji člani Kluba Triglav - čeprav vsi priznavamo vse zasluge sedanjim članom za dograditev sedanjega doma. "Pomoč države, Matice itd.", ki naj bi jo dobil Klub Triglav je bilo v resnici posojilo v znesku \$ 187.000, ki smo ga s posredovanjem Slovenske izseljenske matice iz Ljubljane (Matici) dobili od Ljubljanske banke in ki ga tudi odplačujemo, tako kot se odpplačuje vsako posojilo. Ta denar nam ni bil podarjen! Ravnato, kot ni bilo podarjeno nobeno posojilo, ki ga je Slovensko društvo Sydney ali katera koli druga slovenska organizacija najela od avstralskih bank. Vsak posojeni denar je treba vrniti, brez obzira kdo ga posodi in to delamo tudi mi v Klubu Triglav.

Vrednost Kluba Triglav je po zadnjih ocenah nekje med milijon in četrt do milijon in pol dolarjev. Kaj misli g. Niedorfer - kdo nam je dal vso to vrednost? Ce bi g. Niedorfer preveril svoje "vire", bi ugotovil, da nam ni materialno pomagala nobena "slovenska firma ali veleposlaništvo", še manj pa tisto "in...", na karkoli je že namigoval.

Naši najstarejši člani so pred dvajsetimi leti zastavili svoje lastne hiše (g. Poršek in g. Čuješ), da je bilo lahko kupljeno zemljišče na katerem sedaj stoji Klub Triglav. Dvajset let trdega dela je bilo potrebno, da smo plačali zemljišče in s sorazmerno majhnim kapitalom zgradili dom, ki ga imamo. Cinična pripomba da "so tudi člani Triglava ogromno delali navzlič pomoči pri gradnji" zbole globoko v srce vse stare delovne člane, ki so kopali temelje, polagali opeke ali pa samo skrbeli za hrano ali prelagali gore papirjev, potrebnih za organizacijo takega kluba. Delali so vsi prav tako požrtvovalno, brezplačno, s svojim denarjem in s svojimi žulji, kot člani Slovenskega društva Sydney ali člani katere koli slovenske organizacije v Avstraliji, saj so vsi domovi narejeni s prostovoljnim delom in žulji naših izseljencev...

In če želi g. Niedorfer napraviti politični škandal iz dogodka pred desetimi leti, v katerega je bil zapleten g. Marjan Kovač, bi rada vedela, če je g. novinar vprašal koga v Klubu Triglav, kaj se je zgodilo.

Klub Triglav je bil od vsega začetka odprt vsakemu obiskovalcu, ki je prišel k nam z dobro voljo. Obiskovali so nas avstralski politiki, škofje, umetniki ali pa samo preprosti ljudje, ki so prišli kot prijatelji. Tako je bil sprejet tudi g. Kovač, ki je prišel v naš klub kot gost, ob svečani otvoritvi novozgrajenega Kluba Triglav pred desetimi leti. "Škandal" o katerem govorji g. Niedorfer je nastal zato, ker je g. Kovač potem, ko je prišel v klub kot naš gost, pozabil na svoje normalno neoporečno lepo vedenje in je stopil na oder ter začel zmerjati svojega gostitelja. Seveda so ga odnesli iz dvorane, saj bi to napravili z vsakim, ki bi sredi svečanosti stopil na oder in nas začel obkladati z žaljivkami. Kolikor sem slišala iz magnetofonskega posnetka svečanosti, je bil problem zvezde v zastavi še eden od najmanjših problemov, ki jih je v svojem govoru načel g. Kovač. Skušal je uveljaviti trditev, da smo zaradi posojila iz domovine bili prisiljeni "prodati svoje duše". Ni vzel v obzir dejstva, da je bila večina članov Kluba Triglav če že ne rojena, pa vsaj vzrejena in vzgojena pod zastavo z zvezdo in nam ta zastava ni predstavljala ne več, ne manj, kot zastava, ki je v tem času vihrala povsod v naši domovini in do nje nismo čutili nobene sovražnosti. Mimogrede: pod kakšno zastavo ste živel Vi pred desetimi leti g. Niedorfer?

Z g. Kovačem imamo zdaj odlične odnose: ne zato, ker bi mi spremenili naše mišljenje, temveč zato, ker se še vedno držimo svojega starega pravila: vsak je dobradošel v našem klubu kdor pride kot prijatelj!

Moramo pa priznati, da g. Kovač jemlje slovensko spravo zelo resno in da nikoli več ni dovolil, da bi pretekla nasprotja motila njegovo delo za napredok slovenske skupnosti. Priznati moram tudi, da g. Kovača zelo cenim kot človeka, ki se drži svojih principov, medtem ko poznamo v domovini in drugod veliko ljudi, ki so bili zagrizeni člani Zveze oportunistov - oprostite, morala bi reči Zveze komunistov - vse do predvčerajnjim, danes pa navdušeno hodijo v cerkev in prav tako zagrizeno napadajo vse kar so učili še pred kratkim. Mogoče so viri g. Niedorferja tudi pozabili omeniti tisti slavni članski sestanek Slovenskega društva Sydney, na katerem se je pred leti večina članov omenjenega društva z demokratskim referendumom odločila za zastavo s sedaj tako zaničevano rdečo zvezdo nad njihovim domom. Seveda še sedaj marsikdo ne bo hotel priznati, da je bila ta odločitev takrat dosežena demokratično, z glasovanjem, na katerem je zmagala večina. Kako to, da je toliko ljudi pripravljeno imenovati nek postopek "demokratičen" samo takrat, kadar so jim doseženi rezultati všeč, kadar pa jim niso, kričijo, da so bili ljudje prisiljeni glasovati na določen način.

Potrebno bi bilo veliko truda in dela, da bi se naši ljudje zbligli takole, da bi se lahko začeli sploh pogovarjati o možnosti ene enotne organizacije. Komentarji, pomešani s polresnicami, kot je članek g. Niedorferja, vzbudijo hudo kri in zamero med ljudmi in organizacijami in ponovno prepričajo naše ljudi v Avstraliji, da bodo manj in manj sprejemali obiskovalce iz domovine z odprtimi rokami v svoje domove, saj ni prvič, da so nas razočarali.

Martha Magajna, Sydney

V druhém rozdělu osnovné sole (v první dveh rozdělech
osnovné sole smo imeli ve veroku koi obvezzen učiní
predmět) nam je kresleti připomínková taktože západlo:
Dva možnosti výběra. Vedená jíma vezst le po pohodlnou dle mítu
in tis se změnila, da tis, kdy při umění, přide druhému
povídka, že e kdy „na onem setru“. Ko je eden uměl, je
res obiská druhéga in mu rekej: „Za Božgá in za něbesa ne
vem, hudej pa je in pekél tuli in jsi“ sem v území in strašno
zazvedam, em opazzovala lžiudi in setr okoji sebe in ga skuskela
razzuměti, analizují i predvideti. Cesar nisem razzumela, sem si
zavestmo shrnula v spomin za tisťe base, ko bom dovolj
„velika“. Nekarere stran so zákaře v mezi tudi přek thdeset let
Ampak nisem horela připovedouti o tem. Tore je biho neká že
svojimi možgani. Dokončeno pa me je zastrupil profesor
Pediátek, kdy je mi predmetu logika rekel natahno to. Autonome
Ne glede na to, kdy kdy race, však s tvar je teba nájprve
u. Neotivedy zadivo správni žadovatne in řeče na podlahi lasithi

PiSE Blaza Cedilnik

SLOVENSKÉ TME - POLTEJE 93

KOALÍCIJSKA POGODBA ALI PAKTRANJE S HUDICEM

POLITIKA

MATURA IZ SLOVENSKEJ VIKTORIJI DVANAESTIC
V NSW PETNAJSTIC

USTANOVNI ZBOR SLOVENSKÉ BESEDDE V VIKTORIJI ZDRUŽENJE PRILATELJEV

IZ SLOUENSKÉ SKUPNOSTI

AUSTRALIJA

POGOVOR Z ZNANSTVENICO DIREKTORICO RAZSTAVE RUSKIH DINOZAVROV DR. PATRICIO VICKERS RICH

Pogovarjala se je Draga Gelt

D.G.: The dinosaurs and other rare remains of life have arrived from Russia. What is your involvement with the exhibition and what impressed you most in Russian museums?

Dr. P. Vickers: My involvement has been to organize the exhibition. I saw exhibition in Japan in August 92, when I was attending an International Geology Congress. There I spoke with dr. Alexi Rozanov (director) from the Institute of Paleontology in Moscow. We decided it would be a great idea for it (the exhibition) to come to Australia. Negotiations began... but seriously not until May 93. Everything was put together in two and a half months.

D.G.: How long, and where will be the exhibition held?

Dr. P. Vickers: August 93 to February 94 in Melbourne, thereafter in Sydney, Brisbane, Darwin, Adelaide, Perth and Launceston.

D.G.: What is (are) the most impressive item(s) of the exhibition?

Dr. P. Vickers: Biggest is a Tyrannosaurus like Tarbosaurus, but I like best the Protoceratops because it's the whole family: eggs hatchling teenager mum dad.

D.G.: How do you see the future of science and how would education be part of this future?

Dr. P. Vickers: Education is of utmost importance to make sure science and the scientific way of thinking survives.

THE UNIVERSITY OF MELBOURNE ENTRY REQUIREMENTS 1995

Before being considered for selection into many of the courses at the University, specific studies must be completed at Units 3/4 level.

The "Prerequisite" and "Best Four Subjects" requirement varies between courses, but the average of the four CATs must be at least a grade of D/.

BONUS FOR LANGUAGE OTHER THAN ENGLISH (LOTE)

If you are a student of LOTE, you will get a bonus on your Score for that study.

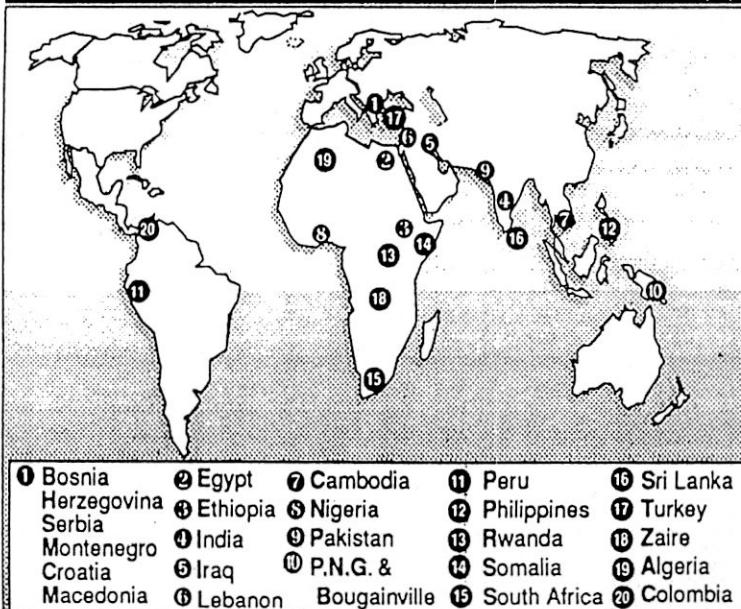
A bonus of 10 per cent of the maximum possible score will be awarded for a LOTE Study in which a grade average of D is obtained. Bonus points for LOTE will be awarded for entry in to the many courses, some of them:

Agricultural Science, Architecture, Arts, Arts/Science, Arts/Law, Arts/ Music, Arts/ Planning, Arts/ Science, Building, Commerce, Commerce/ Law, Dental Science, Law, Music, Physiotherapy, Early Childhood, Education/Arts, Education-Library, Education-Music, Education-Primary, Education-Science, Education-Visual Arts, Engineering/Science, Forest Science, Information Management, Medicine, Optometry, etc.

AVSTRALCI! NE POTUJTE V SPODAJ OMENJENE DRZAVE!

Ministrstvo za zunane zadeve in gospodarstvo v Avstraliji opozarja turiste, naj se izogibajo držav naštetih v razpredelnici. Opozorilo je objavil časopis Canberra Times 17. 8. 93. Po zatrdili Davida Rutterja (Assistant secretary consular and passport Affairs), ki ga je dal Veleposlaništvo RS v Canberri, Republiko Slovenijo ne uvrščajo med dežele bivše Jugoslavije, kjer naj bi pretila potnikom kakršna koli nevarnost tamkajšnjih vojn. V prekoceanskih državah umre vsak dan po en Avstralec, več kot 1400 pa je priprtih, pogrešanih ali se znajde v bolnišnicah. Za nekatere države ministrstvo svetuje posebno zavarovanje. Opozorja tudi, da je bolniška oskrba v ZDA zelo draga.

WHERE NOT TO GO

MORE FROM THE MONASH SCIENCE CENTRE

The Monash Science Centre is currently trialling several educational programs that will be offered to schools next year. These programs include Forensic Science, Geology and Paleontology (fossils) and applications for machines such as Levers and Pulleys. These programs are being developed for primary aged students, but programs are also underway for secondary students.

The Science Centre is also involved in the development of educational materials, in conjunction with researches at Monash University. These materials, in the form of kits, books and handouts, will be suitable for students in both primary and secondary schools. It is envisaged that next year a wide range of programs will be offered in different subject areas such as astronomy, physics, botany, anatomy, biotechnology, engineering and mathematics, to name a few. The main thrust of the programs is to introduce students to current research being carried out in institutions, such as Monash, and provide students with knowledge of current trends in academic research.

Other areas to be developed in the near future are a Teacher Resource Centre and Science information Service that will also be available to the general public, school visits, school holiday program activities and public courses and seminars on a variety of science and technology topics. Excursions and field trips will also be offered.

For THE VOICE OF SLOVENIA (GLAS SLOVENIJE)
Sanja Van Huet
Schools Liason Officer
Monash Science Centre

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia
 Dining Settings   Bentwood Chairs
 Rocking Chairs   Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
 Scoresby VIC 3152
 Ph: (03) 764 - 1900
 Fax: (03) 764 - 1461

SYDNEY BRANCH

2A Bessemer Street
 Blacktown NSW 2148
 Ph.: (02) 671-5999
 Fax: (02) 621-3213

A KONCU SE NASMEJTE...

Učitelj pokliče Šrečka: "Naštej mi lastnosti vode!"
 "Voda...voda...Če se z njo umivamo počrni!"
 ***

Na družabni zabavi sreča ugleden gospod davno znanko: "Ali se me spominjate, gospod?" mu pove. "Pred desetimi leti ste me oboževali in se vsakokrat hoteli poročiti z menoj, pa vas nisem uslušala."
 "Seveda se, gospa, to so moji najlepši spomini!"
 ***

Gospa Rozalija pride v konfekcijo ter pohiti k prodajalki: "Ko sem zadnjič pri vas kupila tole obleko, ste mi zagotovljali, da je iz čiste volne!"
 "Res je, gospa."

"Pa poglejte tole etiketo, na kateri piše, da je sintetika."
 "Etiketo smo prišili zato, da bi odvračali molje!"
 ***

AFORIZMI (Žarko Petan)

*Trudim se delati lepe napake.

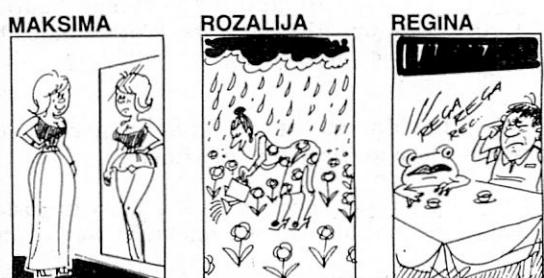
*Dobro knjigo lahko začnete brati na katerikoli strani, tudi na zadnji.

*Shakespear je tako hitro pisal, da ni imel časa misliti, a kljub temu so njegove besede obtožene z globokimi mislimi.

GLAS SLOVENIJE

Založnik-Založba GLAS Ustanovitelji in upravni odbor-Dušan Lajović, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič Upravnik-Štefan Merzel, 265 Nicholson Str. Footscray, Vic 3011; telefon (03) 687 5176 Glavna in odgovorna urednica-Stanka Gregorič, 2/15 Allandale rd. Boronia, Vic 3155; telefon (03) 762 6830 Uredniški odbor-Draga Gelt, Toni Gržina, Lojze Košorok, Vinko Rizmal, Ljenco Urbančič Tehnično oblikovanje in umetniška izdelava-Draga Gelt in Stanka Gregorič; Logo-Frances Gelt; Distribucija- S.Z.Gregorič

Informacije: STA - Slovenska tiskovna agencija, OBVESTILA SLOVENSKEGA VELEPOSLANIŠTVA iz Canberre in SLOVENSKEGA KONZULATA iz Sydneysa. MM, FLANEUR, SLOVENIAN BUSINES, SLOVENEC, DELO, DRUŽINA, VEČER, BROŠURE O SLOVENIJI, NEDELJSKI DNEVNIK, DELO, MLADINA, NAŠA SLOVENIJA, RODNA GRUDA, REVIIA SLOVENIJA v angleščini;

VSE NAJBOLJŠE

LE NAROČILNICE IN ČEKKE POŠILJATI NA
 NASLOV UPRAVNICA (Stefana Merzela), VSE
 OSTALE PRISPEVKЕ PA NA NASLOV
 UREDNICE (Stanke Gregorič)

Naročam GLAS SLOVENIJE

PRILOŽEN ČEK ZA:
 letno naročnino \$ 50.00
 ali polletno \$ 30.00

NASLOV: GLAS SLOVENIJE

265 Nicholson Street
 Footscray, Victoria 3011

Podpisani(a) .....

Ulica in kraj .....

Država ..... Poštna št. ....

Podpis ..... Datum .....